

بیست و پنجم شب دَحْوَالْأَرْضِ است (یعنی پهن شدن زمین از زیر خانه کعبه بر روی آب) و از لیالی شریفه است که رحمت خدا در آن نازل می‌شود و قیام به عبادت در آن اجر بسیار دارد و از حَسَن بن علی وَشَّارِ روایتست که گفت من کودک بودم که با پدرم در خدمت امام رضا علیه السلام شام خوردیم در شب بیست و پنجم ماه ذی‌القعدة پس فرمود که امشب حضرت ابراهیم علیه السلام و حضرت عیسی علیه السلام متولد شده‌اند و زمین از زیر کعبه پهن شده است پس هر

که روزش را روزه بدارد چنان است که شصت ماه را روزه داشته باشد و به روایت دیگر است که فرمود در این روز حضرت قائم علیه السلام قیام خواهد نمود روز بیست و پنجم روز دحوالأرض است و یکی از آن چهار روز است که در تمام سال به فضیلت روزه ممتاز است و در روایتی روزه اش مثل روزه هفتاد سال است و در روایت دیگر کفاره هفتاد سالست و هر که این روز را روزه بدارد و شبش را به عبات بسر آورد از برای او عبادت صد سال نوشته شود و از برای روزه دار این روز هر چه در میان آسمان و زمین است استغفار کند و این روزی است که رحمت خدا در آن منتشر گردیده و از برای عبادت و اجتماع به ذکر خدا در این روز اجر بسیار است و از برای این روز به غیر از روزه و عبادت و ذکر خدا و غسل دُو عمل وارد است اوّل نمازی که در کتب شیعه قُمّین روایت شده و آن دو رکعت است در وقت چاشت در هر رکعت بعد از حمد پنج مرتبه سوره وَالشَّمْسِ بَخَوَانِد و بعد از سلام نماز بخواند :

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

جنبش و نیروئی نیست جز به خدای والای بزرگ

پس دعا کند و بخواند: یا مُقْبِلَ الْعَثْرَاتِ اَقْلُنِي عَثْرَتِي، یا مُجِيبَ

* * * * * ای نادیده گیر لغزشها، نادیده گیر لغزشم را ای اجابت کننده

الدَّعَوَاتِ اَجِبْ دَعْوَتِي، یا سَامِعِ الْأَصْوَاتِ اِسْمِعْ صَوْتِي،

دعاها اجابت کن دعایم را ای شنوای صداها بشنو صدایم را

وَارْحَمْنِي وَتَجَاوَزْ عَن سَيِّئَاتِي وَمَا عِنْدِي، یا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ .

و به من رحم کن و از گناهام و آنچه بدی دارم درگذر ای صاحب جلال و بزرگواری

دویم خواندن این دعا است که شیخ در مصباح فرموده مستحب است خواندن آن: اَللّهُمَّ

* * * * *

* * * * * خدایا

دَاحِي الْكُعْبَةِ، وَفَالِقِ الْحَبَّةِ وَصَارِفِ اللَّزْبَةِ، وَكَاشِفِ كُلِّ كُرْبَةٍ،

ای گسترنده خانه کعبه و شکافنده دانه و برطرف کننده سختی و گشاینده هر غم و گرفتاری

اَسْئَلُكَ فِي هَذَا الْيَوْمِ مِنْ اَبَامِكَ الَّتِي اَعْظَمْتَ حَقَّهَا، وَاَقْدَمْتَ سَبْقَهَا،

از تو خواهم در این روز از روزهایت که بزرگ گرداندی حقش را و در سبقت پیشش انداختی

وَجَعَلْتَهَا عِنْدَ الْمُؤْمِنِينَ وَدِيْعَةً، وَاِلَيْكَ ذَرِيْعَةٌ، وَبِرَحْمَتِكَ الْوَسِيْعَةِ،

و در نزد مؤمنین آن را به ودیعت نهادی و آن را وسیله ای برای آمدن به پیشگاهت و رسیدن برحمت وسیعت قراردادی

أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ عَبْدِكَ الْمُتَّجِبِ فِي الْمِيثَاقِ الْقَرِيبِ يَوْمَ
 که درود فرستی بر محمد بنده برگزیده‌ات در روز میثاق نزدیک که روز
 التَّلَاقِ، فَاتَّقِ كُلَّ رَثْقٍ، وَدَاعِ إِلَى كُلِّ حَقٍّ، وَعَلِيَّ أَهْلِ بَيْتِهِ الْأَطْهَارِ
 دیدار و ملاقات است آن بزرگواری که هر در بسته‌ای را گشود و به هر حقی دعوت فرمود و بر خاندان پاکیزه
 الْهُدَاةِ الْمَنَارِ، دَعَائِمِ الْجَبَّارِ، وَوَلَاةِ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ، وَأَعْطَانَا فِي يَوْمِنَا
 و راهنمایان روشنی بخش و پایه‌های دین خدا و زمامداران کار بهشت و دوزخند و عطا کن به ما در این روز
 هَذَا مِنْ عَطَايِكَ الْمَخْزُونِ غَيْرَ مَقْطُوعٍ وَلَا مَمْنُوعٍ، تَجْمَعُ لَنَا بِهِ
 از عطای موجود در خزینات که نه پایان دارد و نه جلوگیری شود گردآوری بدن برای ما
 التَّوْبَةَ وَحُسْنَ الْأَوْبَةِ، يَا خَيْرَ مَدْعُوٍّ وَأَكْرَمَ مَرْجُوٍّ، يَا كَفِيٍّ يَا وَفِيٍّ، يَا
 توبه و بازگشت خوبی را بسوی خودت ای بهترین خواننده شدگان و بزرگواریترین مایه امید ای کفایت کننده ای وفادار
 ای

مَنْ لَطْفُهُ خَفِيٌّ، الْطُفُّ لِي بِلُطْفِكَ، وَأَسْعِدْنِي بِعَفْوِكَ، وَأَيِّدْنِي بِبَصْرِكَ،
 که لطفش در نهان و خفاست بلطف خویش بر من لطف فرما و به عفو سعادتمندم کن و به یاریت کمکم ده
 وَلَا تُنْسِنِي كَرِيمَ ذِكْرِكَ بِوَلَاةِ أَمْرِكَ، وَحَفَظَةَ سِرِّكَ، وَاحْفَظْنِي مِنْ
 و از یاد کریمانه‌ات فراموشم مکن به حق زمامداران کار خود و نگهبانان رازت و نگاهم دار از
 شَوَايِبِ الدَّهْرِ إِلَى يَوْمِ الْحَشْرِ وَالنَّشْرِ، وَأَشْهَدْنِي أَوْلِيَاءَكَ عِنْدَ
 آلودگی‌های روزگار تا روز حشر و برانگیخته شدن و گواه گیر برایم دوستانت را هنگام
 خُرُوجِ نَفْسِي، وَحُلُولِ رَمْسِي، وَانْقِطَاعِ عَمَلِي، وَانْقِضَاءِ أَجَلِي،
 جان دادم و سرازیر شدنم در قبر و به پایان رسیدن کردارم و بسر آمدن عمرم
 اللَّهُمَّ وَادْكَرْنِي عَلَيَّ طَوْلِ الْبَلِي، إِذَا حَلَلْتُ بَيْنَ أَطْبَاقِ الثَّرِيِّ،
 خدایا یادم کن در دوران دراز پوسیده شدنم در آن هنگام که میان توده‌های خاک وارد شوم
 وَكَسِيَنِي النَّاسُونَ مِنَ الْوَرِيِّ، وَأَحْلِلْنِي دَارَ الْمُقَامَةِ، وَبَوِّئْنِي مَنْزِلَ
 و مردم فراموشکار یکسره فراموشم کرده‌اند و در خانه ماندنی (بهشت) فرودم آر و در منزل
 الْكِرَامَةِ، وَاجْعَلْنِي مِنْ مُرَاقِقِي أَوْلِيَاءِكَ، وَأَهْلِ اجْتِبَائِكَ وَاصْطِفَائِكَ،
 کرامت جایم ده و از رفقای دوستانت و برگزیدگان و مخصوصان قرارم ده

وَبَارِكْ لِي فِي لِقَائِكَ، وَارْزُقْنِي حُسْنَ الْعَمَلِ قَبْلَ حُلُولِ الْأَجْلِ،
و دیدارت را بر من مبارک گردان و حسن عمل روزیم کن پیش از آنکه عمرم بسر رسد
بَرِيئاً مِنَ الزَّلَلِ وَسُوءِ الْخَطَلِ، اَللّٰهُمَّ وَاوْرِدْنِي حَوْضَ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ
در حالی که پاک از لغزش و بد کرداری باشم خدایا مرا به حوض پیامبرت محمد
صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَاسْقِنِي مِنْهُ مَشْرَباً رَوِيّاً سَائِغاً هَنِيئاً، لَا أَظْمَأُ
صلي الله عليه و آله (یعنی حوض کوثر) واردم کن و بنوشان مرا از آن حوض نوشاندنی سیراب کننده و روان و گوارا
که دیگر

بَعْدَهُ وَلَا أُحَلِّأُ وَرَدَهُ، وَلَا عَنَّهُ أَذَادُ، وَاجْعَلْهُ لِي خَيْرَ زَادٍ، وَأَوْفِي مِيعَادٍ
تشنه نشوم و از ورود بدان جلوگیری نکنند و بازم ندارند و آن را برایم بهترین توشه راه و کاملترین وعده گاه
يَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ، اَللّٰهُمَّ وَالْعَنُ جَبَابِرَةَ الْأَوْلِيْنَ وَالْآخِرِينَ،
در روز به پا خواستن گواهان قرار ده خدایا دور ساز از رحمت سرکشان اولین و آخرین را
وَيَحْفُوقِ أَوْلِيَاءِكَ الْمُسْتَأْتِرِينَ، اَللّٰهُمَّ وَأَقْصِمِ دَعَائِهِمْ، وَأَهْلِكَ
و آنانکه به حقوق دوستان برگزیده ات تجاوز و تعدی کردند خدایا پایه های حکومتشان را در هم شکن
أَشْيَاعَهُمْ وَعَامِلَهُمْ، وَعَجِّلْ مَهَالِكَهُمْ، وَأَسْلُبْهُمْ مَمَالِكَهُمْ، وَضَيِّقْ
و پیروان و عمالشان را نابود گردان و به هلاکتشان تعجیل کن و مملکتهاشان را از ایشان بگیر و راهها
عَلَيْهِمْ مَسَالِكَهُمْ، وَالْعَنُ مُسَاهِمَهُمْ وَمُشَارِكَهُمْ، اَللّٰهُمَّ وَعَجِّلْ فَرَجَ
را بر ایشان تنگ فرما و آنانکه با ایشان سهم و شریک هستند نیز از رحمت دور کن خدایا شتاب کن در فرج
أَوْلِيَاءِكَ، وَارْدُدْ عَلَيْهِمْ مَظَالِمَهُمْ، وَأَظْهِرْ بِالْحَقِّ قَائِمَهُمْ، وَاجْعَلْهُ
دوستانت و حقوق از دست رفته شان را به آنها باز گردان و قائمشان را به حق ظاهر گردان
لِدِينِكَ مُنْتَصِراً، وَبِأَمْرِكَ فِي أَعْدَائِكَ مُؤْتَمِراً، اَللّٰهُمَّ أَحْفَفْهُ بِمَلَائِكَةِ
و یاری ستاننده دینت و فرمانروای در میان دشمنانت قرارش ده خدایا فرشتگان یاری دهنده را گرداگردش
النَّصْرِ، وَبِمَا أَلْقَيْتَ إِلَيْهِ مِنَ الْأَمْرِ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ مُنْتَقِماً لَكَ حَتَّى
قرار ده و بدان دستوری که در شب قدر بر او فرستی وی را انتقام کشنده برای خودت قرار ده بدان حد
تَرْضَى، وَيَعُوذَ دِينُكَ بِهِ وَعَلَى يَدَيْهِ جَدِيداً غَضّاً، وَيَمْحَضُ الْحَقَّ
که تو خوشنود گردی و دین تو به وسیله او و بدست او بصورت نو و تازه ای درآید و حق کاملاً

مَحْضًا، وَيَرْفُضَ الْبَاطِلَ رَفْضًا، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِ وَعَلَى جَمِيعِ آبَائِهِ،
خالص گردد و باطل یکسره از بین برود خدایا درود فرست بر او و بر همه پدرانش
وَأَجْعَلْنَا مِنْ صَحْبِهِ وَأَسْرَتِهِ، وَأَبْعَثْنَا فِي كَرَّتِهِ، حَتَّى نَكُونَ فِي زَمَانِهِ
و قرار ده ما را از اصحاب و نزدیکانش و در زمان رجعت او ما را برانگیز تا ما در زمان او
مِنْ أَعْوَانِهِ، اللَّهُمَّ أَدْرِكْ بِنَا قِيَامَهُ، وَأَشْهَدْنا أَيَّامَهُ، وَصَلِّ عَلَيْهِ، [علی
جزء یارانش باشیم خدایا توفیق درک زمان قیام او را نصیب ما گردان و در روزگار ظهورش ما را حاضر کن و درود
فرست بر او

مُحَمَّدٍ] وَارْدُدْ إِلَيْنَا سَلَامَهُ، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ [عَلَيْهِمْ] وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ .

و سلام او را بسوی ما بازگردان و سلام و تحیت و رحمت خدا و برکاتش بر او باد
و بدانکه میرداماد رحمه الله در رساله اربعه ایام خود در بیان اعمال روز دَحْوِ الْأَرْضِ فرموده که زیارت حضرت امام
رضاعلیه السلام در این روز افضل اعمال مستحبّه و آکدِ آدابِ مَسْئُونِهِ است و همچنین زیارت آن حضرت در روز اوّل
ماه رجب الفرد نیز به غایت مؤکّد و مُحْتُوثٌ عَلَيْهِ است روز آخر ماه سنه دویست و بیست بنابر مشهور حضرت امام
محمد تقی علیه السلام به زهر معتصم در بغداد شهید شد و این بعد از دو سال و نیم تقریباً از فوت مأمون گذشته بود
چنانکه خود آن جناب میفرمود الْفَرَجُ بَعْدَ الْمَأْمُونِ بَثَلَتَيْنِ شَهْرًا و این کلمه مُشْعِر است بر آنکه آن حضرت از سوء
معاشرت مأمون در کمال اذیت و صدمه بود که مرگ خود را فَرَج و گشایش خود تعبیر نموده چنانکه پدر بزرگوارش
حضرت امام رضاعلیه السلام در زمان ولایتعهد خود نیز چنین بوده و در هر جمعه که از مسجد جامع مراجعت می فرمود
به همان حالی که عرق دار و غبارآلوده بود دستها را به درگاه الهی بلند می کرد و می گفت اِلهی اِگر فَرَج و گشایش امر
من در مرگ من است پس همین ساعت در مرگ من تعجیل فرما و پیوسته در غم و غصّه بود تا از دنیا رحلت فرمود و
حضرت امام محمد تقی علیه السلام در وقتی که وفات کرد از سنّ شریفش بیست و پنج سال و چند ماهی گذشته بود قبر
شریفش در بقعه مبارکه کاظمیه در پشت سر جدّ بزرگوارش حضرت امام موسی علیه السلام واقع است .